

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री गोपाल पराजुली
माननीय न्यायाधीश श्री प्रकाशमानसिंह राउत
आदेश

०७०-WO-०२२२

विषय :- उत्प्रेषण समेत।

नवलपरासी जिल्ला देउराली गाउँ विकास समिति वडा नं २ घर भै पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय, काठमाण्डौ स्कुल अफ ल भक्तपुरमा एलएल एम दोस्रो वर्षमा अध्ययनरत कृष्ण प्रसाद सिग्देल.....१
मकवानपुर जिल्ला हेटौडा नगरपालिका वडा नं २ घर भै हाल ऐ ऐ मा एलएल वि तेस्रो वर्षमा अध्ययनरत शुभाष भट्टराई.....१

निवेदक

विरुद्ध

जिल्ला मोरङ विराटनगर उपमहानगरपालिका वडा नं ४ पुष्पलाल चौकस्थित कुलपति, पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय,..... १
मोरङ जिल्ला विराटनगर उपमहानगरपालिका वडा नं ४ पुष्पलाल चौकस्थित कार्यकारी परिषद, पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय.....१
मोरङ जिल्ला विराटनगर उपमहानगरपालिका वडा नं ४ पुष्पलाल चौकस्थित ऐ का अध्यक्ष तथा उपकुलपति प्रा.महेश्वरमान श्रेष्ठ, पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय.....१
शिक्षा मन्त्रालय, सिंहदरबार काठमाण्डौ१
मोरङ जिल्ला विराटनगर उपमहानगरपालिका वडा नं ४ पुष्पलाल चौकस्थित पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय संघर्ष समिति, पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय.....१
मोरङ जिल्ला विराटनगर उपमहानगरपालिका वडा नं ४ पुष्पलाल चौकस्थित

विपक्षी

ऐ.का अध्यक्ष महेश रेग्मी,पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय.....	१
मोरङ जिल्ला विराटनगर उपमहानगरपालिका वडानं ४ पुष्पलाल चौकस्थित पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय सभा,.....	१
मोरङ जिल्ला विराटनगर उप महानगरपालिका वडा नं ४ पुष्पलाल चौकस्थित पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय प्राज्ञिक परिषद,.....	१

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३२ तथा १०७(२) बमोजिम पर्न आएको प्रस्तुत रिट निवेदनको संक्षिप्त तथ्य र आदेश यस प्रकार छ :-

हामी पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको विद्यार्थी भएका कारण विपक्षी विश्व विद्यालयबाट सम्बन्धनप्राप्त क्याम्पसहरुमा तोकिए बमोजिम भर्ना भै क्याम्पसको नियमित शैक्षिक कार्यक्रममा सहभागी भै आउने क्रममा लामो समय देखि विश्वविद्यालयका विभिन्न पदीय हैसियत बोकेका व्यक्तिहरु तथा विश्वविद्यालय अन्तर्गत सम्बन्धनप्राप्त क्याम्पसका विद्यार्थी युनियनहरुका पदाधिकारीहरुद्वारा विश्वविद्यालयबाट भै आएका अनियमित तथा तहाँका पदाधिकारीबाट भै आएका अमर्यादित व्यवहार समेतका विरुद्ध भएका विरोध कार्यक्रमको हवालामा विश्वविद्यालयबाट नियमित रुपमा संचालन हुनु पर्ने शैक्षिक कार्यक्रमहरुमा समेत अवरोध श्रृजना गरी गराई सम्बन्धनप्राप्त क्याम्पसहरुले विपक्षी विश्वविद्यालयबाट स्वीकृत गराई लागू गरेको वार्षिक शैक्षिक क्यालेण्डर बमोजिमको शैक्षिक कार्यमा अवरोध हुने तथा नियमित रुपमा तोकिएको समयमा परीक्षा लिने तथा संचालन गर्ने कार्यमा कति पनि चासो नदेखाई विश्वविद्यालय मातहत सम्बन्धनप्राप्त क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको शैक्षिक भविष्य माथी नै खेलवाड गर्ने कार्य गरी आएका र सो कार्यले हामीहरुको कानून बमोजिम परीक्षा दिन एवं तोकिएको समयमा परीक्षाफल प्राप्त गर्नबाट वञ्चित हुनु पर्ने अवस्था श्रृजना भएकोले बाध्य भै सम्मानित अदालत समक्ष यो निवेदन गर्न आएका छौं ।

हामी निवेदकहरुको विश्वविद्यालय सम्बद्ध आम विद्यार्थीको पढ्न र सोको निर्धारित समयमा परीक्षा दिई परीक्षाफल प्राप्त गर्न पाउने हकमा आघात पर्न गएको हुँदा कुनै पनि पक्षबाट कुनै पनि बहानामा गैरकानूनी कार्यलाई निरन्तरता नदिनु तथा आइन्दादेखि कुनै पनि बहानामा विश्वविद्यालयको पाठ्यक्रम र परीक्षा संचालन लगायतका शाखामा अवरोध पुऱ्याउने लगायतका तालाबन्दी लगायतका कार्य नगर्नु नगराउनु, विश्वविद्यालयको शैक्षिक कार्यक्रम संचालन र प्रबन्धको लागि तत्काल यथोचित व्यवस्था गर्नु गराउनु भनी

विपक्षीहरूका नाउँमा परमादेश लगायतका उपयुक्त आज्ञा आदेश वा पूर्जा जारी गरी पाउँ । साथै प्रस्तुत मुद्दाको अन्तिम किनारा लाग्नका लागि समय लाग्न सक्ने अवस्था भएको र सो पूर्व नै विपक्षीहरूबाट उपरोक्त गैरकानूनी र गैरसंवैधानिक निर्णय र काम कारबाहीलाई निरन्तरता दिइएको खण्डमा विश्वविद्यालय सम्बद्ध आम विद्यार्थीको भविष्यमा थप आघात पर्न गै सोबाट गम्भिर र अतुलनीय क्षति हुन सक्ने गम्भिर आशंकाको अवस्था विद्यमान भएकोले प्रस्तुत विवादको अन्तिम किनारा नलागेसम्म उल्लेखित बमोजिमका तालाबन्दीजन्य गैरकानूनी कार्य कुनै पनि पक्षबाट नगर्नु नगराउनु, पाठ्यक्रम सम्बन्धी कार्यक्रम र परीक्षा संचालन र परीक्षाफल प्रकाशन लगायतका कार्यमा कुनै पनि तवरबाट अवरोध नगर्नु भनी अन्तरिम आदेश समेत जारी गरी पाउँ भन्ने निवेदन मागदावी ।

यसमा के कसो भएको हो ? निवेदकको माग बमोजिमको आदेश किन जारी हुनु नपर्ने हो ? आदेश जारी हुनु नपर्ने भए आधार र कारण खुलाई आदेश प्राप्त भएको मितिले बाटाका म्याद बाहेक १५ दिनभित्र महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयमार्फत लिखित जवाफ पठाउनु भनी विपक्षी नं १ र ४ का नाममा यो आदेश र रिट निवेदनको एकप्रति नक्कल साथै राखी म्याद सूचना जारी गरी त्यसको बोधार्थ महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयमा पठाई दिनु । निवेदकको माग बमोजिमको आदेश किन जारी हुनु नपर्ने हो ? आदेश जारी हुनु नपर्ने भए आधार र कारण खुलाई आदेश प्राप्त भएको मितिले बाटोको म्याद बाहेक १५ दिन भित्र लिखित जवाफ लिई आफैं वा आफ्नो प्रतिनिधिद्वारा उपस्थित हुनु भनी रिट निवेदनको एकप्रति नक्कल साथै राखी विपक्षीहरू २,३,५,६,७ र ८ समेतलाई सम्बन्धित जिल्ला अदालतमार्फत सूचना पठाई लिखित जवाफ परेपछि वा अवधि नाघेपछि नियमानुसार पेश गर्नु ।

अन्तरिम आदेशका हकमा विचारगर्दा पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयमा २०६९ माघदेखि विभिन्न मितिमा विभिन्न माग राख्दै तालाबन्दी भएको अवस्थाले आफ्नो र पच्चिसौं हजार विद्यार्थीहरूको शिक्षा पाउने हक अपहरित भैरहेको भन्दै तत्कालै तालाबन्दी खुलाई पाउँन अन्तरिम आदेशको माग भएको रहेछ । विभिन्न वर्गका विभिन्न मागका विषयमा निकास खोज्न पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय ऐन, २०५० को दफा १० को प्राज्ञिक परिषद् समेतका अतिरिक्त नेपाल सरकार, शिक्षा मन्त्रालय समेतका कानूनी निकायको सक्रियता अपेक्षित भएतापनि कुनै पनि बहानामा विद्यार्थीको शिक्षा पाउने हक र परीक्षा दिन पाउने तथा

परीक्षाफल प्राप्त गर्ने हक अपहरित हुन पुग्दा निवेदक समेतलाई अपुरणीय क्षति पुग्न जाने हुँदा यी कार्यहरू अविलम्ब सुचारु गर्नु गराउनु र पठन पाठन एवं परीक्षा सम्बन्धी कार्य संचालन गर्न गराउनका लागि गरिने आवश्यक प्रवन्धमा कुनै व्यवधान खडा नगर्नु नगराउनु भनी विपक्षीहरूका नाममा सर्वोच्च अदालत नियमावली, २०४९ को नियम ४१(१)बमोजिम प्रस्तुत रिट निवेदनको अन्तिम किनारा नहुँदासम्मको लागि अन्तरिम आदेश जारी गरिदिएको छ भन्ने यस अदालतको आदेश ।

निवेदकहरूको माग अनुसार पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको तर्फबाट केन्द्रीय कार्यालय लगायतका कुनै पनि संकाय क्याम्पसहरू बन्द गरिएको छैन । विश्वविद्यालयमा अध्ययनरत करिब २५ हजार विद्यार्थीहरूको पठनपाठन र भविष्यप्रति हामी गम्भिर छौं । विद्यार्थीको भविष्य उज्ज्वल रहोस, शिक्षित योग्य नागरिक तयार हुन भन्ने कुरामा पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय दत्तचित्त भै लागि परेको छ । सम्मानित अदालतबाट भएको २०७०/६/६ को आदेशको पालना गर्दछौं । हाल संघर्षरत पक्षहरूसँग वार्ता छलफल गरी सम्पूर्ण कुरा संचालन भइरहेको छ । पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय ऐन, २०५० र नियमावली, २०५३ र सो अन्तर्गत बनेको विनियम, निर्देशिका अनुसार गर्नु पर्ने सबै शैक्षिक कार्यक्रमहरू सूचारु भै चलिरहेका छन् । पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको तर्फबाट गर्नु पर्ने अनुगमन, नियन्त्रण, रेखदेख गरी आएका छौं । अझ शसक्त रूपमा दायित्व निर्वाह गरिने छ । विद्यार्थीको शिक्षा प्राप्त गर्ने हकबाट बञ्चित गरेका छैनौं । विद्यार्थीको परीक्षाफल पनि नियमित प्रकाशन गरिनेछ । विद्यार्थीको परीक्षाफल पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको तर्फबाट विद्यार्थी शैक्षिक हकलाई हनन गर्ने कार्य नगरिएको र ऐन नियमको पालना विश्वविद्यालयको तर्फबाट गरिएको र गरिने नै हुँदा हाम्रो हकमा विपक्षीको निवेदन माग अनुसार आदेश जारी हुने होइन खारेज गरी पाउँ भन्ने पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयका उपकुलपति प्रा.डा.महेश्वरमान श्रेष्ठको लिखित जवाफ ।

शैक्षिक व्यवस्थापनमा विश्वविद्यालयको संपूर्ण अधिकार रहने भएतापनि शिक्षा मन्त्रालय सम्बद्ध मन्त्रालय भएका नाताले शिक्षा मन्त्रालयबाट विश्वविद्यालयको तालाबन्दी र बन्द रहेका शैक्षिक कार्यक्रम यथावत रूपमा सञ्चालन गर्ने औपचारिक अनौपचारिक बैठक छलफल समेत गरिएको र त्यसको प्रतिफलस्वरूप मिति २०७०/६/७ गतेदेखि विश्वविद्यालय सुचारु रूपमा संचालन भइरहेको अवस्था छ । पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयमा

देखिएका समस्या समाधान गर्नका लागि नेपाल सरकार, शिक्षा मन्त्रालयले मिति २०७०/५/७ मा बार्ता टोली गठन गरी उक्त टोलीबाट सम्बन्धित पक्षहरूसँग बार्ता सम्पन्न गरेको र उक्त बार्तामा समस्या समाधानार्थ एक उच्चस्तरीय समिति गठन गर्ने सहमती भई सो सहमती अनुरूप मिति २०७०/६/१ मा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका प्राध्यापक डा.कृष्ण मानन्धरको संयोजकत्वमा उच्चस्तरीय छानविन समिति गठन भएको र सो समितिले कार्य शुरू गरिरहेको साथै मिति २०७०/६/७ गतेदेखि विश्वविद्यालय र अन्तर्गतको सबै शैक्षिक संस्थाहरू सुचारु रूपमा संचालन भैसकेको हुँदा विपक्षी रिट निवेदनको मागदावी बमोजिम रिट जारी हुनु नपर्ने भएकोले रिट निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने नेपाल सरकार, शिक्षा मन्त्रालय सिंहदरबार काठमाण्डौंको लिखित जवाफ ।

विश्वविद्यालयको सूसंचालनमा आउने कुनै पनि प्रकारको अवरोध हटाई स्वीकृत वार्षिक शैक्षिक क्यालेण्डर बमोजिम कामकारबाही सम्पादन गर्नको लागि कुलपतिको हैसियतले भूमिका निर्वाह गर्न प्रतिवद्ध छु । पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको कुलपतिको हैसियतले प्रचलित कानून विपरीत हुने गरी कुनै काम कारबाही गरेको भनी रिट निवेदनमा खुलाइएको अवस्था समेत नहुँदा कुलपतिलाई समेत विपक्षी कायम गरी दायर गरेको प्रस्तुत रिट निवेदन खारेज भागी छ भन्ने पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयका कुलपति एवं प्रधानमन्त्री सुशिल कोइरालाको लिखित जवाफ ।

नियम बमोजिम दैनिक पेशी सूचीमा चढी निर्णयार्थ इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत निवेदनमा निवेदकहरूको तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री किशोर कुमार विष्टले पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयमा देखिएको समस्याको कारणले निवेदक समेतका विद्यार्थीहरूको सहज रूपमा पढ्न पाउने शैक्षिक अधिकारमा गम्भिर आघात पुग्न गएको अवस्था रहेको छ । शिक्षाको अधिकारले मौलिक अधिकारको रूपमा मान्यता पाएको अवस्थामा निवेदकहरूको शिक्षा आर्जन गर्ने हकमा कुनै पनि रूपमा कोही कसैबाट प्रभाव पार्ने कार्य गर्न हुदैन । निवेदकहरू आफ्नो र आफू जस्तै अन्य विद्यार्थीहरूको हक हितको लागि स्वयं अदालत प्रवेश गर्नु परेको अवस्था छ । पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयमा भित्र देखिएका समस्याहरूको विपक्षीहरूले समयमै समाधान गरी उचित निकास दिनु पर्नेमा ढिला हुन पुगेको अवस्था छ । यसबाट निवेदक समेतका विद्यार्थीहरूको अमूल्य समय बर्बाद हुन पुगेको छ । यस्तो अवस्था कहिल्यै पनि आउनु दिन हुदैन भनी बहस गर्नु भयो ।

विपक्षी पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री तिलबहादुर भट्टराईले पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय विद्यार्थीको शैक्षिक अधिकारप्रति सम्बेदनशील छ । हाल संघर्षरत पक्षहरूसँग वार्ता छलफल गरी सम्पूर्ण शैक्षिक गतिविधिहरू संचालन भइरहेको अवस्था छ । पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय ऐन, २०५० र नियमावली, २०५३ र सो अन्तर्गत बनेको विनिमय, निर्देशिका अनुसार गर्नु पर्ने सबै शैक्षिक कार्यक्रमहरू हाल सूचारु भइसकेको अवस्था छ । विद्यार्थीको शिक्षा प्राप्त गर्ने हकप्रति विश्वविद्यालय सजग र प्रतिवद्ध देखिन्छ । विद्यार्थीको परीक्षाफल पनि नियमित प्रकाशन गरिनेछ भन्ने कुरा लिखित जवाफमा आइसकेको छ । यस अवस्थामा निवेदन माग बमोजिम विपक्षी विश्वविद्यालय समेतका नाउँमा आदेश जारी गर्न पर्ने अवस्थाको विद्यमानता नहुँदा निवेदन खारेज हुनु पर्दछ भनी बहस गर्नु भयो ।

विपक्षी शिक्षा मन्त्रालय तथा कुलपति समेतको तर्फबाट उपस्थित सहन्यायाधिवक्ता श्री कृष्णजिवि घिमिरेले विश्वविद्यालयको तालाबन्दी र बन्द रहेका शैक्षिक कार्यक्रम यथावत रूपमा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा औपचारिक अनौपचारिक बैठक छलफल समेत भै मिति २०७०/६/७ गतेदेखि विश्वविद्यालय सुचारु रूपमा संचालन भइरहेको अवस्था छ । मिति २०७०/६/७ गतेदेखि विश्वविद्यालय र अन्तर्गतको सबै शैक्षिक संस्थाहरू सुचारु रूपमा संचालन भैसकेको भनी लिखित जवाफमा पनि आइसकेको छ । विश्वविद्यालयको सूसंचालनमा आउने कुनै पनि प्रकारको अवरोध हटाई स्वीकृत वार्षिक शैक्षिक क्यालेण्डर बमोजिम काम कारबाही सम्पादन गर्नको लागि कुलपतिको हैसियतले भूमिका निर्वाह गर्न प्रतिवद्ध छु भनी कुलपतिको तर्फबाट लिखित प्रतिवद्धता व्यक्त भइसकेको अवस्था छ । यस अवस्थामा निवेदक माग बमोजिम आदेश जारी गर्नु औचित्यपूर्ण नहुँदा निवेदन खारेज हुनु पर्दछ भनी बहस गर्नु भयो ।

उल्लेखित विद्वान कानून व्यवसायीले गर्नु भएको बहस समेत सुनी निवेदनपत्र, लिखित जवाफ लगायतका मिसिल संलग्न कागजात प्रमाणहरूको अध्ययन गरी हेरियो । यसमा निवेदन मागदावी बमोजिम आदेश जारी हुनु पर्ने हो होइन ? भन्ने सम्बन्धमा निर्णय दिनु पर्ने देखिन आयो ।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा विपक्षीहरूको काम कारबाहीबाट हामी निवेदकहरूको विश्वविद्यालय सम्बद्ध आम विद्यार्थीको पढ्न र निर्धारित समयमा परीक्षा दिई परीक्षाफल

प्राप्त गर्न पाउने हकमा आघात पर्न गएको हुँदा कुनै पनि बहानामा विश्वविद्यालयको पाठ्यक्रम र परीक्षा संचालन लगायतका शाखामा अवरोध पुऱ्याउने तालाबन्दी लगायतका कार्य नगर्नु नगराउनु, विश्वविद्यालयको शैक्षिक कार्यक्रम संचालन र प्रबन्धको लागि तत्काल यथोचित व्यवस्था गर्नु गराउनु भनी विपक्षीहरूका नाउँमा परमादेश लगायतका उपयुक्त आज्ञा आदेशको माग गरी पीडित विद्यार्थीहरू नै स्वयम् निवेदक भई प्रस्तुत निवेदन दायर भएको देखिन्छ । निवेदकहरूले निवेदनमा बन्द हडताल गर्ने विपक्षी निकाय तथा पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय समेतमा गै पटक पटक यस्तो कार्य नगराउनु तथा विश्वविद्यालयलाई सूचारु रूपले संचालन गर्न गराउनु अनुरोध गर्दा कहिकतै सुनुवाई नभई बाध्य भै अन्यत्र जाने प्रभावकारी माध्यम नभएकोले सम्मानित अदालतको शरणमा आउनु परेको भनी उल्लेख गरेबाट निवेदकहरू सहज रूपमा शिक्षा पाउने अधिकारको प्राप्ति र संरक्षणको लागि अदालत प्रवेश गरेको अवस्था देखियो ।

शिक्षाको अधिकार आम विद्यार्थीको नैसर्गिक अधिकार हो । नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा १७ र हाल प्रचलित नेपालको संविधान, २०७२ को धारा ३१ मा शिक्षाको हकलाई मौलिक हकको रूपमा संवैधानिक मान्यता प्रदान गरी त्यसको प्राप्तिको लागि संवैधानिक उपचारको हकको व्यवस्था गरिएको देखिन्छ । उल्लेखित संवैधानिक व्यवस्था अनुसार नागरिकको शिक्षाको अधिकार कहिकतैबाट हनन भयो, त्यस्तो हक उपभोग गर्नबाट बञ्चित हुने अवस्थाको श्रृजना हुन पुग्यो भने संवैधानिक उपचारको हक अन्तर्गत उपचार प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था रहेको र यी निवेदकहरू पनि सोही बाटोबाट अदालत प्रवेश गरेको देखियो ।

निवेदकहरू विपक्षी पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय अन्तर्गत सम्बन्धनप्राप्त काठमाण्डौ स्कुल अफ ल का विद्यार्थीहरू भएको देखिन्छ । पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय अन्तर्गतका आंगिक र सम्बन्धनप्राप्त क्याम्पसहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले कानूनले व्यवस्था गरे अनुरूप निर्वाध रूपमा आफ्नो शैक्षिक गतिविधिमा सहभागी हुन पाउनु पर्दछ । विपक्षी विश्वविद्यालयले आफू अन्तर्गत सम्बन्धनप्राप्त गरेका र आंगिक क्याम्पसहरूमा विद्यार्थीहरूले निरन्तर अध्ययन, अनुसन्धान गर्न गराउनु र विश्वविद्यालयको क्यालेण्डर अनुसार नै निदृष्ट समयमा परीक्षा कार्यक्रममा सहभागी हुन र निदृष्ट समयमै परीक्षाफल प्रकाशित गर्न प्रतिवद्ध रहदै गुणस्तरीय, दिगो र प्रभावकारी शिक्षा प्रदान गर्न क्रियाशिल रहनु पर्दछ । पूर्वाञ्चल

विश्वविद्यालय मातहतका सम्बन्धनप्राप्त र आंगिक क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको शैक्षिक भविष्यलाई नै अन्यौल र अनिश्चित बनाउने गरी कुनै पनि गतिविधि संचालन गर्न कसैलाई छुट हुन सक्दैन । यी निवेदकहरूले विपक्षी विश्वविद्यालय समेतको यीनै पक्षहरू माथी प्रश्न उठाई न्यायिक निरूपणका लागि प्रस्तुत रिट निवेदन मार्फत अदालत प्रवेश गरेको अवस्था रहेको छ ।

विपक्षीहरूको लिखित जवाफ हेर्दा विपक्षी मध्येका विपक्षी पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको उपकुलपति प्रा.महेश्वरमान श्रेष्ठको लिखित जवाफमा निवेदकहरूको माग अनुसार पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको तर्फबाट केन्द्रीय कार्यालय लगायतका कुनै पनि संकाय क्याम्पसहरू बन्द गरिएको छैन । हाल संघर्षरत पक्षहरूसँग वार्ता छलफल गरी सम्पूर्ण कार्यक्रम संचालन भइरहेको छ । सबै शैक्षिक कार्यक्रमहरू सुचारु भै चलिरहेका छन् । विद्यार्थीको परीक्षाफल पनि नियमित प्रकाशन गरिनेछ भन्ने व्यहोरा उल्लेख भएको देखिन्छ । विपक्षी मध्येकै नेपाल सरकार शिक्षा मन्त्रालयको लिखित जवाफमा शिक्षा मन्त्रालयबाट विश्वविद्यालयको तालाबन्दी र बन्द रहेका शैक्षिक कार्यक्रम यथावत रूपमा सञ्चालन गर्ने औपचारिक अनौपचारिक बैठक छलफल समेत गरिएको र त्यसको प्रतिफलस्वरूप मिति २०७०/६/७ गतेदेखि विश्वविद्यालय सुचारु रूपमा संचालन भइरहेको अवस्था छ । पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयमा देखिएका समस्या समाधान गर्नका लागि नेपाल सरकार, शिक्षा मन्त्रालयले मिति २०७०/५/७ मा वार्ता टोली गठन गरी उक्त टोलीबाट सम्बन्धित पक्षहरूसँग वार्ता सम्पन्न गरेको र उक्त वार्तामा समस्या समाधानार्थ एक उच्चस्तरीय समिति गठन गर्ने सहमती भई सो सहमती अनुरूप मिति २०७०/६/१ मा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका प्राध्यापक डा.कृष्ण मानन्धरको संयोजकत्वमा उच्चस्तरीय छानविन समिति गठन भएको र सो समितिले कार्य शुरू गरिरहेको र मिति २०७०/६/७ गतेदेखि विश्वविद्यालय र अन्तर्गतको सबै शैक्षिक संस्थाहरू सुचारु रूपमा संचालन भैसकेको भनी उल्लेख गरेको देखिन्छ । विपक्षी विश्वविद्यालयका कुलपति तथा प्रधानमन्त्री सुशिल कोइरालाले पेश गर्नु भएको लिखित जवाफमा विश्वविद्यालयको सूसंचालनमा आउने कुनै पनि प्रकारको अवरोध हटाई स्वीकृत बार्षिक शैक्षिक क्यालेण्डर बमोजिम काम कारवाही सम्पादन गर्नको लागि कुलपतिको हैसियतले भूमिका निर्वाह गर्न प्रतिवद्ध छु भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरेको देखिन्छ । विपक्षीहरूबाट प्रस्तुत लिखित जवाफबाट हाल विश्वविद्यालयका

शैक्षिक गतिविधिहरू संचालन भइरहेको, कुनै अवरोध नरहेको, परीक्षा समयमा गर्ने र परीक्षाफल समयमा प्रकाशित गरिने र विश्वविद्यालयको सूसंचालनमा आउने कुनै पनि प्रकारको अवरोध हटाई स्वीकृत वार्षिक शैक्षिक क्यालेण्डर बमोजिम काम कारवाही सम्पादन गर्नको लागि प्रतिवद्धता व्यक्त गरेको देखियो ।

यसप्रकार निवेदकले निवेदनमा उल्लेख गरेको जस्तो कुनै पनि अवस्थाको विद्यमानता नरहेको, पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय ऐन, २०५० ले तोकेको काम कारवाही विपक्षी विश्वविद्यालयले गरिरहेको भन्ने विपक्षीहरूको लिखित जवाफबाट देखिएको र निवेदकहरू तोकिएको परीक्षामा समावेश भै परीक्षा समेत दिइसकेको भन्ने देखिदा निवेदन माग दाबी बमोजिम आदेश जारी गर्न औचित्यपूर्ण नहुँदा निवेदन खारेज हुने ठहर्छ । मिति २०७०/६/१ मा जारी भएको अन्तरिम आदेश समेत निस्कृय हुन्छ । प्रस्तुत निवेदनको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाई दिनु ।

न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु ।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत :- नगेन्द्रकुमार कालाखेती

कम्प्यूटर अपरेटर :- मन्दिरा रानाभाट

इति सम्बत् २०७३ साल कार्तिक ९ गते रोज ३ शुभम्